

**FITXA IDENTIFICATIVA****DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33512
Nom: Igualtat de gènere i no-discriminació
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau Treball Social	Facultat de Ciències Socials	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau Treball Social	Igualtat de Gènere i No-Discriminació	BÀSICA

COORDINACIÓ

VERDEGUER ARACIL INMACULADA

RESUM

L'assignatura Igualtat de Gènere i No-Discriminació és una matèria bàsica de 6 crèdits ECTS. Pretén realitzar una aproximació a la desigualtat de gènere que determina la subordinació de les dones als homes, així com la desigualtat d'oportunitats en l'accés a tots béns i serveis. Per aqò, la finalitat de la matèria és introduir en l'anàlisi de la realitat social la perspectiva de gènere. Els eixos fonamentals que es van a desenvolupar són:

- Introducció a la perspectiva de gènere: el sistema sexe/gènere i la seua construcció social;
- Identitats i estereotips en la socialització de gènere;



• La lluita pels drets de les dones i la ciutadania: el moviment feminista;

• Normativa internacional: ONU;

• Desenvolupaments jurídics: normativa estatal;

• Organismes específics d'igualtat i transversalitat.

específics d'igualtat i transversalitat.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es tracta d'una matèria bàsica del títol de grau en Treball Social de la Universitat de València. En el desplegament del seu contingut formatiu, l'assignatura Igualtat de Gènere i No-Discriminació, com a única assignatura de la matèria, recull la Llei d'igualtat i s'ajusta a la Llei d'organització universitària reformada i als decrets de grau i postgrau que indiquen la necessitat de la introducció de la perspectiva de gènere en els estudis universitaris. En els estudis de grau en Treball Social és imprescindible acostar-se a aquesta perspectiva d'acord amb una anàlisi polièdrica de la realitat que ens contextualitza: la composició de sexe de l'estudiantat, les persones amb què s'intervindrà en el futur professional i les causes en diverses estructures socials que determinen situacions de desigualtat, vulnerabilitat i exclusió de les dones. De manera que els continguts de l'assignatura estan relacionats amb les altres assignatures del grau en Treball Social, i especialment amb l'itinerari de l'optativitat/menció en Igualtat i Benestar Social, així com les pràctiques externes i el Treball Fi de Grau.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Aplicar estratègies d'intervenció en treball social amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats per a ajudar-los en la presa decisions fonamentades sobre les seues necessitats, circumstàncies, riscos, opcions preferents i recursos.



Aplicar les actituds i habilitats necessàries per a integrar la perspectiva de gènere a la pràctica professional.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Conèixer els mètodes i models de treball social per a intervenir amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats segons les necessitats i circumstàncies que tinguen.

Contribuir a la preparació de reunions i participar en la presa de decisions a fi de defensar millor els interessos de les persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Establir relacions professionals a fi d'identificar la forma més adequada d'intervenció.

Identificar les metodologies d'intervenció en treball social per a la interacció, acompanyament i resolució de necessitats i situacions-problema amb persones, famílies, grups i comunitats.

Reforçar les capacitats de les persones, famílies, grups i comunitats perquè siguin agents de transformació en les situacions en què viuen.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Valorar les necessitats i opcions possibles per a orientar una estratègia d'intervenció des del treball social.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Sistema sexe/gènere i la seva construcció social.

El concepte de gènere

El sistema sexe-gènere i la seua construcció social.

Glossari de termes.

Introducció a la relació entre la teoria feminista i la ciència.

2. Identitats i estereotips en la socialització de gènere.

Identitats: Concepte d'identitat. Com es construeix la identitat de gènere.

Estereotips i representacions socials. Definicions, construcció d'estereotips i les representacions socials de les dones.



3. El principi d'igualtat.

- Estratègia Europea per a la Igualtat de Gènere 2020-2025; Pla Estratègic d'Igualtat d'Oportunitats de l'Estat Espanyol 2022-2025.
- Plans operatius d'igualtat: bones pràctiques: IV Pla d'Igualtat de la Universitat de València (2024-2028).
- Recursos i serveis: Institut de les Dones del Ministeri; Direcció General d'Igualtat i de l'Institut de les Dones de la GVA.
- Transversalitat de gènere: origen i evolució; el concepte de transversalització («mainstreaming») de gènere; elements clau de l'estratègia de transversalització

4. Gènere i drets de ciutadania.

- Feminisme: conceptes; tipologia.
- Una aproximació (històrica) a la teoria i pràctica dels feminismes: la primera onada, la Il·lustració i la Revolució Francesa; la segona onada, del sufragisme a Simone de Beauvoir; la tercera onada, del feminisme radical al ciberfeminisme; el feminisme a l'Estat espanyol; tendències actuals.
- Les associacions de dones: un espai per al canvi social. Una tipologia de les associacions de dones.

5. Desenvolupaments jurídics: internacionals, de la Unió Europea i de l'Estat espanyol, amb especial atenció a la Llei de mesures integrals contra la violència de gènere i a la Llei d'igualtat

- Precedentes.
- Convención sobre la eliminación de todas las formas de discriminación contra la mujer (ONU A/34/46 de 03/09/1981).
- Declaración sobre la eliminación de la violencia contra la mujer (ONU A/48/104 de 23/02/1994).
- Las Conferencias Mundiales: IV Conferencia Beijing 1995. Beijing+ 5+10+15.
- La Constitución Española: principio de Igualdad y no Discriminación.
- Ley Orgánica 3/2007, de 22 de Marzo, para la igualdad efectiva de mujeres y hombres. BOE, núm. 71, de 23/7/2007
- Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género. BOE núm. 313, de 29/12/2004
- Ley 7/2012, de 23 de noviembre, contra la Violencia sobre la Mujer en el ámbito de la Comunidad Valenciana. BOE núm. 297, de 11/12/2012.

**VOLUM DE TREBALL (HORES)****ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	10,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	35,00
Estudi i treball autònom	15,00
Preparació de classes	15,00
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Classe magistral amb la participació de l'estudiantat.

Debats i discussions participatives.

Activitats de tipus expositiu: exposicions teòriques, seminaris, presentació de treballs.

Activitats pràctiques: resolució de casos, aplicacions informàtiques, tallers.

Treball en col·laboració / treball en equip de l'estudiantat.

Tutorització individual, en grup i/o virtual.

p i/o virtual.

AVALUACIÓ

1. Avaluació contínua del treball realitzat per l'estudiantat al llarg del curs, sobretot en referència a les competències de treball individual i en equip, a la identificació de conceptes i processos clau, així com a la preparació i resolució d'exercicis i problemes: ponderació mínima i ponderació màxima entre 0.0 i 40.0.

2. Es valorarà l'assistència i la participació de l'estudiantat, tant en les sessions presencials a l'aula com en



les tutories i en les activitats complementàries: ponderació mínima i ponderació màxima entre 0.0 i 35.0.

3. Avaluació de supòsits pràctics en què l'estudiantat mostra l'adquisició de competències en relació amb la resolució de problemes, treball en col·laboració i capacitat d'anàlisi: ponderació mínima i ponderació màxima entre 0.0 i 20.0.

4. Valoració de les tutories individuals i en grup: ponderació mínima i ponderació màxima entre 0.0 i 5.0

No hi ha diferència entre primera i segona convocatòria.

En el cas de les persones que estiguen en la via no presencial, tenen dret a presentar-se a l'examen.

Us recordem que:

El plagi és "l'acció de deshonestat al moment de copiar en el substancial obres alienes presentant-les com a pròpies" (Reducindo et al., 2017, p. 300). I, el ciberplagi "ocorre quan es presenta un treball com a fruit del treball personal quan realment és informació copiada parcial, mitjana o totalment d'un autor sense cap mena de crèdits o bibliografia. Normalment succeeix amb textos [...] en línia" (Sarrià i De Francisco, 2018, p. 4).

No incórrer en pràctiques com les referides implica fer un ús responsable i ètic de la informació que s'utilitza en els treballs acadèmics. Les Normes APA-7a Edició són l'instrument imprescindible per a aconseguir l'honestat acadèmica tal com us indicarem en els treballs d'avaluació contínua que presenteu al llarg del quadrimestre.

Dit l'anterior, a partir del segon quadrimestre de primer curs, en totes les assignatures es prestarà especial atenció, en l'avaluació contínua de treballs, al compliment de les pràctiques d'honestat acadèmica i respecte per la propietat intel·lectual de tercers, mitjançant l'ús de la citació i presentació de treballs acadèmics, seguint normes APA-7a edició.

la citació i presentació de treballs acadèmics, seguint normes APA-7a edició.

/span>

BIBLIOGRAFIA

REFERENCIAS



Referencias Básicas:

-Bonilla, Amparo (1998). Los roles de género. En Género y sociedad, Juan Fernández (coord.) Madrid. Editorial: Pirámide.

- Cobo, Rosa (2006). El género en las ciencias sociales. Cuadernos de Trabajo Social 249, 18 249-258.

- Cobo, Rosa (2011). Hacia una nueva política sexual. Las mujeres ante la reacción patriarcal. Los libros de la Catarata.

- Convención sobre la eliminación de todas las formas de discriminación contra la mujer (ONU A/34/46 de 03/09/1981).

- Declaración sobre la eliminación de la violencia contra la mujer (ONU A/48/104 de 23/02/1994).

- I, II, III y IV Plan de igualdad de la Universitat de València

-Izquierdo, María Jesús (1999). El malestar en la desigualdad Cuestiones de género: varones y mujeres, ¿dos universos diferentes? En M^a José Carrasco Galán (ed. lit.), Ana García-Mina Freire, Ana (ed. lit.), 23-46.

- Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género. BOE núm. 313, de 29 de diciembre de 2004.

http://www.boe.es/aeboe/consultas/bases_datos/doc.php?

- Ley Orgánica 3/2007, para la igualdad efectiva de mujeres y hombres, de 22 de Marzo. BOE núm. 71, de 23 de marzo de 2007. http://www.boe.es/aeboe/consultas/bases_datos/doc.php?id=BOE-

- Martínez, Isabel y Bonilla, Amparo (2000). Sistema sexo/género, identidades y construcción de la subjetividad. Universidad de Valencia.

- Moriana, Gabriela; Mut, Elena; Melgar, Patricia (2023). La violencia aisladora en los procesos de recuperación de las mujeres que sufren violencia de género. En F. J. Ródenas, J. Lacomba, J. V. Pérez, E. Mut, y J. Garcés (eds.), Trabajo Social en la sociedad contemporánea. Ética, cuidado y digitalización (pp. 155-168). Tirant Humanidades. ISBN: 978-84-19471-50-5.

- Mut, Elena; y Moriana, Gabriela (2022). Las redes de solidaridad en los procesos de recuperación de las mujeres en situación de violencia de género. En E. Mut (coord.), Experiencias y saberes emancipadores para la transformación social y la sostenibilidad de la vida desde una perspectiva feminista. (pp. 35-54). Quaderns Feministes, Tirant Humanidades. ISBN: 978-84-19226-01-3

- Mut, Elena; Moriana, Gabriela (2019). La protección institucional de las mujeres que



sufren violencia de género en la Comunidad Valenciana. En M. Jabazz, J. A. Rodríguez del Pino, y N. Navajas (eds). Miradas de género: Una sociología sin barreras, cerraduras ni cerrojos (pp.173-183). Icaria. ISBN 978-84-9888-910-9

- Varela, Nuria (2005). Feminismo para Principiantes. Ediciones B.

Referencias Complementarias:

- Lagarde, Marcela (2003). El feminismo y la mirada entre mujeres. Seminario internacional sobre liderazgo y dirección para mujeres. Poder y empoderamiento de las mujeres.

- Lagarde, Marcela (1996). Género y Feminismo, Desarrollo Humano y Democracia. Horas y Horas.

- Lamas, Marta (2002). Usos, dificultades y posibilidades de la categoría género en Cuerpo diferencia sexual y género. Taurus.

- Moriana, Gabriela; Mut, Elena; Melgar, Patricia (2023). La violencia aisladora en los procesos de recuperación de las mujeres que sufren violencia de género. En F. J. Ródenas J. Lacomba, J. V. Pérez, E. Mut, y J. Garcés (eds.), Trabajo Social en la sociedad contemporánea. Ética, cuidado y digitalización (pp. 155-168). Tirant Humanidades. ISBN: 978-84-19471-50-5.

- Mut, Elena; y Moriana, Gabriela (2022). Las redes de solidaridad en los procesos de recuperación de las mujeres en situación de violencia de género. En E. Mut (coord.), Experiencias y saberes emancipadores para la transformación social y la sostenibilidad de la vida desde una perspectiva feminista. (pp. 35-54). Quaderns Feministes, Tirant Humanidades. ISBN: 978-84-19226-01-3

- Mut, Elena; Moriana, Gabriela (2019). La protección institucional de las mujeres que sufren violencia de género en la Comunidad Valenciana. En M. Jabazz, J. A. Rodríguez del Pino, y N. Navajas (eds). Miradas de género: Una sociología sin barreras, cerraduras ni cerrojos (pp.173-183). Icaria. ISBN 978-84-9888-910-9

- Nash, Mary (2004). Mujeres en el mundo. Historia, retos y movimientos. Alianza Editorial.

- Obiol, Sandra y Verdeguer, Inmaculada (2021). Epistemología feminista, generar conocimiento crítico en una universidad precarizada. Educación para el desarrollo y la ciudadanía global: combatir las desigualdades sociales a través de la competencia investigadora del estudiantado (63-87). Julia Haba (ed. lit.), Rafael Castelló i Cogollos (ed. lit.), Antonio Benedito (aut.), ISBN 9788418970245.

- Observatorio Estatal de la Violencia sobre la Mujer (2023). XVII Informe Anual del Observatorio Estatal de Violencia sobre la Mujer. <https://violenciagenero.igualdad.gob.es/violenciaencifras/observatorio/informesanuales/xvii-informe-anual-del-observatorio-estatal-de-violencia-sobre-la-mujer-2023/>

- ONU (1995). Declaración y Plataforma de Acción de Beijing. United Nations.



- Real Decreto 752/2022, de 13 de septiembre, por el que se establecen las funciones, el régimen de funcionamiento y la composición del Observatorio Estatal de Violencia sobre la Mujer. BOE 233.
- Rodríguez, Rosa María (2017) (ed.). Sin género de dudas. Logros y desafíos del feminismo hoy. Biblioteca Nueva
- Salas , María. Una mirada sobre los sucesivos. Recuperado en: [feminismos.http://www.nodo50.org/mujeresred/feminismo-maria_salas.html](http://www.nodo50.org/mujeresred/feminismo-maria_salas.html)
- Valcárcel, Amelia (2001): La memoria colectiva y los retos del feminismo. Unidad Mujer y Desarrollo de la CEPAL.
- Verdeguer, Inmaculada i Obiol, Sandra (2024). El feminisme com a eina epistemològica i pedagògica. Quaderns d'educació contínua, 51, 7-19.
- Yeves, M^a Teresa (2006). Asociaciones de mujeres y movimiento feminista. Tesis doctoral. Universidad de Valencia.